
312. Kaisa Juuso (Huvudinlägg)

Arvoisa herra presidentti! Esittelen Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunnan mietinnön konservatiivisen ryhmän ehdotuksesta pohjoismaisten lähetystöjen yhteistyön lisäämisestä kunniasorron kohteeksi joutuvien lasten ja nuorten auttamiseksi kotiinpaluussa.

Konservatiivinen ryhmä ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille, että ne tekevät aloitteen siitä, että maiden ulkomaanedustustot tekevät yhteistyötä ja koordinoivat toimintaansa voidakseen nopeasti ja tehokkaasti auttaa avioliittoon pakotettuja lapsia ja nuoria.

Tiedämme, että lapsia ja nuoria painostetaan lähtemään Pohjoismaista pakkoavioliiton solmimista varten, vaikka se on kiellettyä. Heidän lukumäärästään ei ole olemassa tilastotietoja.

Paras keino on tietenkin estää lasten ja nuorten lähtö maasta, mutta koska se aina onnistuu, nämä lapset ja nuoret tarvitsevat apua kotiinpaluuseen.

Avioliittoon pakotetun lapsen tai nuoren auttaminen kotiinpaluussa vaatii hyvää paikallistuntemusta ja yhteyksiä paikallisiin viranomaisiin. Tämä vaatii Pohjoismaiden edustustojen yhteistyötä ja koordinointia. Täytyy huomioda, että kunkin valtion viranomaistoiminta sen omalla alueella kuuluu kansainvälisen oikeuden mukaisesti valtion sisäisiin asioihin.

Pohjoismailla on nyt olemassa sopimuksia, joiden puitteissa yhteistyötä voidaan tehdä. Esimerkkinä mainitsen Wienin yleissopimuksen ja Helsingin sopimuksen pohjoismaisesta yhteistyöstä.

Ehdotus on ollut lausuntokierroksella, ja vastauksia on saatu Norjan

ulkoministeriöstä, Islannin Pelastakaa Lapset -järjestöltä, Islannin lapsiasiavaltuutetulta sekä Ruotsin ja Tanskan ulkoministeriöistä.

Ehdotuksen lausuntokierrokselta on tullut esiin, että yhteistyön tärkeydestä ollaan yksimielisiä ja että pohjoismaista koordinointia pidetään onnistuneena. Maiden lausunnoissa tuetaan sitä, että Pohjoismaiden ulkomaanedustustot tekevät yhteistyötä, jotta ne voivat auttaa tehokkaasti avioliittoon pakotettuja lapsia ja nuoria.

Arvoisa herra presidentti! Haavoittuvassa asemassa olevat lapset ja nuoret kuuluvat Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunnan tärkeimpiin työaloihin. Hyvinvointivaliokunnan sosiaalidemokraattinen ryhmä, Pohjoismaiden vihreä vasemmisto ja Vapaa Pohjola tukevat konservatiivien ehdotusta.

Sosiaalidemokraattinen ryhmä kuitenkin katsoo, että asia täytyy selvittää tarkemmin muun muassa ulkoministeriöiden avustuksella.

Vapaa Pohjola taas toteaa, että kysymys on monimutkainen ja pelkän suurlähetystöjen välisen yhteistyön sijaan tulisi miettiä myös, minkä asioiden parissa voidaan tehdä konkreettista yhteistyötä. Vapaan Pohjolan jäsenet haluavat lisäksi laajentaa kysymystä koskemaan myös lapsia, joita vanhemmat lähettävät kotimaihinsa kasvatettaviksi liiallisen länsimaalaistumisen takia.

Skandinavisk översättning

Herr president! Jag presenterar betänkandet från Utskottet för välfärd i Norden om den konservativa gruppens förslag om ökat samarbete mellan nordiska ambassader för att hjälpa barn och ungdomar utsatta för hedersförtryck att komma hem.

Den konservativa gruppen föreslår att Nordiska rådet rekommenderar de nordiska regeringarna att ta initiativ till att deras respektive utlandsbeskickningar samarbetar och samordnar sin verksamhet för att

kunna ge hjälp snabbt och effektivt till dem som utsatts för tvångsäktenskap.

Vi vet att barn och unga pressas att lämna Norden för att ingå tvångsäktenskap, även om det är förbjudet. Det finns inga statistiska uppgifter om hur många de är.

Det bästa sättet är naturligtvis att förhindra att barn och ungdomar lämnar landet, men eftersom det inte alltid är möjligt behöver dessa barn och ungdomar hjälp med att komma hem.

För att man ska kunna hjälpa ett barn eller en ung person som tvingats till äktenskap att återvända hem krävs god lokalkännedom och kontakter med de lokala myndigheterna. Detta kräver samarbete och samordning mellan de nordiska beskickningarna. Det bör beaktas att varje stats myndighetsverksamhet på dess eget territorium enligt internationell rätt hör till statens interna angelägenheter.

De nordiska länderna har nu avtal som anger ramarna för samarbetet. Jag vill till exempel nämna Wienkonventionen och Helsingforskonventionen om nordiskt samarbete.

Förslaget har varit på remiss och vi har fått svar från Norges utrikesdepartement, Islands Rädda Barnen-organisation, Islands barnombudsman samt Sveriges utrikesdepartement och Danmarks utrikesministerium.

Utlåtandena om förslaget visar att man är enig om vikten av samarbete och om att den nordiska samordningen anses vara lyckad. Utlåtandena stöder ett samarbete mellan de nordiska utlandsbeskickningarna så att dessa effektivt ska kunna hjälpa barn och unga som utsatts för tvångsäktenskap.

Ärade herr president! Utsatta barn och unga är ett av de viktigaste arbetsområdena för Utskottet för välfärd i Norden. Välfärdsutskottets socialdemokratiska grupp, Nordisk grön vänster och Nordisk frihet stöder de konservativas förslag.

Den socialdemokratiska gruppen anser dock att frågan bör utredas närmare bland annat med hjälp av utrikesministerierna.

Nordisk frihet konstaterar i sin tur att frågan är komplicerad och att vi utöver ett samarbete mellan ambassaderna också bör fundera på konkreta samarbetsområden. Medlemmarna i Nordisk frihet vill dessutom utvidga frågan till att omfatta barn som föräldrarna sänder till sina hemländer för att uppfostras på grund av alltför stort västerländskt inflytande.